

در بررسی مشکلات صنایع دستی اصفهان مطرح شد

لزوم تبدیل عناوین جهانی به برنامه اقتصادی



وی تأکید کرد: این اقدامات باید در قالب یک برنامه جامع دنبال شود تا اثرگذاری بیشتری داشته باشد.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان به موضوع شناسنامه‌دار شدن محصولات صنایع دستی اشاره کرد و گفت: این اقدام می‌تواند به ارتقای کیفیت محصولات و افزایش اعتماد مشتریان کمک کند. از طرفی ثبت مشخصات هنرمند و محل تولید بر روی محصولات علاوه بر حفظ اصالت آثار، می‌تواند به معرفی هنرمندان نیز کمک کند.

صنایع دستی در اقتصاد آینده ایران

در بخش دیگری از این میزگرد مهدی جمالی‌نژاد، استاندار اصفهان به جایگاه صنایع دستی در اقتصاد آینده کشور اشاره کرد و گفت: در شرایطی که اقتصاد ایران به دنبال کاهش وابستگی به نفت است، صنایع فرهنگی از جمله صنایع دستی می‌توانند نقش مهمی در ایجاد درآمد و اشتغال ایفا کنند.

وی تأکید کرد: صنایع دستی تنها یک فعالیت هنری نیست بلکه می‌تواند به عنوان یک صنعت فرهنگی با ظرفیت‌های گسترده اقتصادی مورد توجه قرار گیرد. به گفته او بسیاری من کشورها توانسته‌اند با توسعه صنایع فرهنگی سهم قابل توجهی از اقتصاد جهانی را به خود اختصاص دهند و ایران نیز می‌تواند از این تجربه‌ها استفاده کند.

استاندار اصفهان همچنین بر اهمیت تسوآوری در طراحی محصولات صنایع دستی تأکید کرد و افزود: برای جذب نسل جدید مشتریان باید محصولات متناسب با سبک زندگی امروز طراحی شود. وی ادامه داد: اگر صنایع دستی بتوانند در زندگی روزمره مردم حضور پررنگ‌تری پیدا کنند، بازار داخلی آن نیز به شکل قابل توجهی گسترش خواهد یافت.

جمالی‌نژاد اظهار کرد: استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی شهری، نمایشگاه‌های بین‌المللی و همکاری با رایزنان فرهنگی در کشورهای مختلف نیز می‌تواند به معرفی بهتر صنایع دستی ایران در سطح جهانی کمک کند.

مشکلات اقتصادی هنرمندان
علی بردبار، فعال حوزه صادرات دستیافته‌ها و صنایع دستی در ادامه میزگرد بار دیگر به مسئله معیشت هنرمندان اشاره کرد و گفت: بسیاری از فعالان صنایع دستی در شرایطی فعالیت می‌کنند که درآمد آنان با زحمت و مهارتشان تناسب ندارد.

وی افزود: نرخ مواد اولیه، کاهش قدرت خرید مردم و محدود شدن بازار فروش باعث شده است بسیاری از کارگاه‌های صنایع دستی با مشکلات جدی مواجه شوند.

این فعال حوزه صادرات دستیافته‌ها و صنایع دستی تأکید کرد: یکی از مهم‌ترین اقداماتی که می‌تواند به بهبود وضعیت هنرمندان کمک کند، ایجاد بازارهای پایدار برای محصولات صنایع دستی است. از طرفی اگر بازار فروش تثبیت شود، هنرمندان نیز با انگیزه بیشتری به تولید ادامه خواهند داد.

وی به نقش گردشگری در رونق صنایع دستی اشاره کرد و گفت: در بسیاری از کشورها بخش قابل توجهی از فروش صنایع دستی به گردشگران اختصاص دارد.

بردبار تأکید کرد: اگر گردشگری فرهنگی در اصفهان تقویت شود، می‌تواند به شکل مستقیم به افزایش فروش محصولات صنایع دستی کمک کند.

توسعه زنجیره ارزش صنایع دستی

امیر کرم‌زاده، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان در این بخش از میزگرد بر ضرورت توسعه زنجیره ارزش صنایع دستی تأکید کرد.

وی افزود: صنایع دستی تنها به مرحله تولید محدود نمی‌شود و برای رونق این حوزه باید به تمام حلقه‌های زنجیره ارزش از تولید تا عرضه توجه کرد.

کرم‌زاده تصریح کرد: در سال‌های اخیر تلاش شده است با ایجاد بازارچه‌های صنایع دستی، برگزاری نمایشگاه‌ها و حمایت از هنرمندان، زمینه فروش محصولات افزایش یابد.

سخن پایانی

چندانی بر وضعیت معیشتی هنرمندان نخواهند داشت. اما اگر به عنوان بخشی از یک راهبرد جامع برای توسعه گردشگری فرهنگی، تقویت صادرات و حمایت از تولیدکنندگان مورد استفاده قرار گیرند، می‌توانند به یکی از مهم‌ترین مزیت‌های اقتصادی اصفهان تبدیل شوند. در بخش سوم و پایانی این میزگرد که فردا سه شنبه منتشر می‌شود، حاضران به جمع‌بندی دیدگاه‌های خود درباره آینده صنایع دستی اصفهان، نقش نسل جدید هنرمندان و راهکارهای عملی برای تبدیل این ظرفیت فرهنگی به یک مزیت پایدار اقتصادی خواهند پرداخت.

جمع‌بندی مباحث مطرح شده در این بخش از میزگرد نشان می‌دهد که مهم‌ترین چالش صنایع دستی در ایران‌گذار از نگاه صرفاً فرهنگی و نمادین به نگاه اقتصادی و توسعه‌محور است. بسیاری از شرکت‌کنندگان در این نشست معتقد بودند که عناوین جهانی اصفهان می‌تواند نقطه آغاز یک تحول اقتصادی در این حوزه باشد، اما تحقق این هدف نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، همکاری نهادی و حمایت واقعی از هنرمندان است.

در واقع اگر این عناوین تنها در سطح تبلیغاتی باقی بمانند، تأثیر

تحلیل پویایی‌شناسی بازار صنایع خلاق در اصفهان، بدون در نظر گرفتن نسبت میان کلان‌روایت‌های بین‌المللی و واقعیت‌های سخت کارگاهی، تصویری ناقص به‌دست می‌دهد؛ موضوعی که هسته مرکزی مباحث میزگرد تخصصی خبرگزاری مهر با عنوان «اقتصاد صنایع دستی اصفهان؛ از نشان‌های جهانی تا واقعیت‌های کارگاهی در شرایط بحران» را تشکیل می‌دهد.

در این نشست سیاست‌گذاران و فعالان حوزه صنایع دستی حاضر در نشست با تمرکز بر ضرورت بازطراحی کانال‌های تجاری و فعال‌سازی ظرفیت‌های راگند، به بررسی راهکارهای خروج از این بن‌بست پرداخته‌اند. در ادامه، تأثیر نبود نظام‌های سنجش کیفی و استانداردهای رتبه‌بندی بر تضعیف اعتماد بازارهای جهانی بررسی شده و تلاش می‌شود تا مدل‌های عملیاتی برای احیای زنجیره تأمین و صادرات صنایع خلاق اصفهان در شرایط شبه‌جنگی و تحریم‌های پایدار ترسیم شود.

پیشین اتحادیه صنایع دستی اصفهان، با اشاره به تجربیات خود در بازارهای خارجی گفت: صنایع دستی ایران در بسیاری از کشورها با استقبال قابل توجهی روبه‌رو می‌شود، اما هنوز نتوانسته‌ایم سهم مناسبی از بازار جهانی این محصولات به‌دست آوریم.

وی افزود: یکی از دلایل این مسئله نبود یک استراتژی مشخص برای صادرات صنایع دستی است. همچنین بسیاری از هنرمندان به صورت فردی و محدود اقدام به صادرات می‌کنند، در حالی که برای حضور مؤثر در بازارهای جهانی باید ساختارهای حرفه‌ای در حوزه بازاریابی، بسته‌بندی و توزیع ایجاد شود.

شیردل به اهمیت شناخت سلیقه مصرف‌کنندگان خارجی اشاره کرد و گفت: در برخی موارد محصولات صنایع دستی بدون توجه به نیازها و ترجیحات بازارهای هدف تولید می‌شود.

وی ادامه داد: اگرچه حفظ اصالت هنرهای سنتی اهمیت زیادی دارد، اما این اصالت باید در قالب محصولاتی عرضه شود که برای مخاطب امروز نیز جذاب باشد از طرفی ترکیب سنت و نوآوری می‌تواند یکی از مهم‌ترین راهبردهای موفقیت صنایع دستی در بازارهای جهانی باشد.

ضرورت ایجاد پیوند میان تولید و بازار جهانی
محمد عطریان هنرمند و فعال صنایع دستی در ادامه این میزگرد بر اهمیت ایجاد یک زنجیره کامل میان تولیدکنندگان و بازارهای جهانی تأکید کرد.

وی اظهار کرد: بسیاری از هنرمندان اصفهانی از نظر مهارت و کیفیت تولید در سطح بسیار بالایی قرار دارند، اما مشکل اصلی آنها دسترسی محدود به بازارهای بین‌المللی است.

عطریان ادامه داد: در بسیاری از موارد آثار صنایع دستی با کیفیت بالا تولید می‌شود اما به دلیل نبود شبکه‌های حرفه‌ای فروش و صادرات، این محصولات در همان بازار محدود داخلی باقی می‌مانند.

این هنرمند صنایع دستی افزود: اگر بسترهای مناسب برای حضور هنرمندان در نمایشگاه‌های بین‌المللی، پلتفرم‌های فروش آنلاین و شبکه‌های توزیع جهانی فراهم شود، صنایع دستی ایران می‌تواند سهم قابل توجهی از بازار جهانی هنرهای سنتی را به خود اختصاص دهد.

وی به نقش دولت در تسهیل صادرات اشاره کرد و گفت: یکی از مشکلات مهم فعالان صنایع دستی مسائل مربوط به نقل و انتقال مالی و قوانین ارزی است.

عطریان در ادامه گفت: در شرایطی که اقتصاد کشور با محدودیت‌های بین‌المللی مواجه است، لازم است راهکارهای عملی برای حمایت از صادرات صنایع دستی در نظر گرفته شود.

وی تأکید کرد: صنایع دستی نه تنها یک فعالیت فرهنگی بلکه یک ظرفیت اقتصادی مهم است و اگر نگاه اقتصادی به این حوزه تقویت شود، می‌تواند در ایجاد اشتغال پایدار به ویژه برای جوانان نقش مهمی ایفا کند.

مجدالدین تاج، رئیس اتحادیه صنایع دستی اصفهان در ادامه این میزگرد تأکید کرد: مهم‌ترین مسئله امروز صنایع دستی تبدیل عناوین جهانی به برنامه‌های اجرایی است.

وی افزود: بسیاری از شهرهای جهان پس از دریافت چنین عناوینی توانسته‌اند با استفاده از برند بین‌المللی ایجاد شده، گردشگری فرهنگی و صادرات صنایع دستی خود را به شکل چشمگیری افزایش دهند.

تاج تصریح کرد: در اصفهان نیز چنین ظرفیتی وجود دارد، اما برای تحقق آن باید میان نهادهای مختلف هماهنگی بیشتری ایجاد شود.

وی گفت: اگر شهرداری، میراث فرهنگی، اتاق بازرگانی، دانشگاه‌ها و تشکل‌های صنفی در قالب یک برنامه مشترک فعالیت کنند، می‌توان از این عناوین به عنوان یک ابزار قدرتمند برای معرفی جهانی صنایع دستی اصفهان استفاده کرد.

رئیس اتحادیه صنایع دستی اصفهان افزود: درحال حاضر بسیاری از هنرمندان حتی از مزیت‌های اقتصادی این عناوین اطلاع دقیقی ندارند و این نشان می‌دهد که هنوز یک برنامه منسجم برای بهره‌برداری از این ظرفیت‌ها شکل نگرفته است.

چالش بزرگ سیاست‌مداران

در ادامه این بحث علیرضا خواجه احمدعطاری، رئیس دانشگاه هنر اصفهان به مسئله‌های بنیادین در مدیریت صنایع دستی اشاره کرد؛ که همان نبود داده‌های دقیق و قابل اتکا است.

وی افزود: یکی از مشکلات مهم در سیاست‌گذاری‌های این حوزه آن است که بسیاری از تصمیم‌ها بدون تکیه بر داده‌های علمی و پژوهشی اتخاذ می‌شود.

خواجه احمدعطاری اظهار کرد: در بسیاری از کشورها اطلاعات دقیق درباره تعداد فعالان صنایع دستی، حجم تولید، سهم بازار داخلی و صادرات در دسترس است و همین داده‌ها مبنای برنامه‌ریزی‌های اقتصادی قرار می‌گیرد. اما در ایران چنین نظام اطلاعاتی جامعی وجود ندارد و همین مسئله برنامه‌ریزی‌های کلان را با دشواری روبه‌رو می‌کند.

وی ادامه داد: دانشگاه‌ها می‌توانند در ایجاد این زیرساخت اطلاعاتی نقش مهمی ایفا کنند. انجام مطالعات بازار، تحلیل رفتار مصرف‌کنندگان و بررسی روندهای جهانی صنایع دستی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تصمیم‌های دقیق‌تری بگیرند.

رئیس دانشگاه هنر اصفهان تأکید کرد: در کنار پژوهش، آموزش نیز باید متحول شود. به باور او نسل جدید هنرمندان باید علاوه بر مهارت‌های سنتی با مفاهیمی مانند طراحی صنعتی، برندینگ، تجارت الکترونیک و مدیریت کسب‌وکار آشنا شوند تا بتوانند در بازارهای رقابتی امروز موفق باشند.

بازارهای جهانی؛ فرصت‌های دست‌نخورده

یکی از محورهای مهم این بخش از میزگرد، بررسی فرصت‌های صادراتی صنایع دستی بود. عباس شیردل هنرمند قلمزن و رئیس

درآمدزایی پایدار از خورشید

خوزستان، سرزمین آفتاب سوزان و گرمای بی‌امان، این روزها ورق تازه‌ای از رابطه خود با خورشید را تجربه می‌کند. نوری که سال‌ها تنها یادآور گرما، تشنگی و فرسودگی تجهیزات برقی بود، اکنون به عنوان یک سرمایه پایان‌پذیر مورد توجه قرار گرفته است. پنل‌های خورشیدی نصب شده روی بام منازل، ادارات و کارگاه‌ها، روایتی تازه از بهره‌وری، استقلال انرژی و حتی کسب درآمد را برای مردم این دیار رقم زده‌اند.

فناوری تبدیل نور خورشید به انرژی الکتریکی بدون نیاز به سوخت‌های فسیلی، مرزهای کشاورزی و صنعت را نیز درنوردیده است. کاهش چشمگیر هزینه قبوض برق، امکان فروش انرژی مزاد به شبکه سراسری و بازگشت سرمایه در بازه زمانی چندساله، معادلات اقتصادی بسیاری از خانواده‌ها و صاحبان مشاغل را تغییر داده است. آنچه پیشتر یک رویا به نظر می‌رسید امروز با حمایت تسهیلات بانکی و سیاست خرید تضمینی برق به واقعیتی ملموس تبدیل شده است.

ظرفیت تولید برق نیروگاه‌های خورشیدی استان خوزستان اکنون به ۱۵ مگاوات رسیده و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال با بهره‌برداری از نیروگاه‌های در حال احداث، این رقم به ۱۵۰ مگاوات برسد. رقمی که نشان از عزم جدی برای عبور از خام‌فروشی نور به سوی تولید ارزش افزوده دارد اما آیا زیرساخت‌ها و انگیزه‌های اقتصادی به اندازه کافی برای اقبال عمومی فراهم شده است؟

درآمد ماهانه ۷ میلیون تومان

عباس دارابی شهروندی که با نصب پنل خورشیدی زندگی خود را متحول کرده، در گفتگو با خبرنگار مهر از تجربه شیرین خود می‌گوید. وی اظهار کرد: روی سقف منزل پنل خورشیدی پنج کیلوواتی نصب کردم که ماهانه قریب به ۶ تا ۷ میلیون تومان درآمد دارد. قبض برق ما قبلاً در تابستان به چند میلیون تومان می‌رسید و حالا نه تنها رایگان شده که مزاد تولیدمان را هم به شرکت برق می‌فروشم.

دارابی با اشاره به اینکه بازگشت سرمایه اولیه حدود چهار سال طول می‌کشد، می‌افزاید: بعد از آن سال‌ها بدون هیچ هزینه سوختی، فقط با تمیزکاری دوره‌ای پنل‌ها، درآمد پایدار داریم. تنها مشکل ما گردوغبار

خوزستان است که گاهی راندمان را کاهش می‌دهد اما با شستشوی ماهانه این مشکل هم حل می‌شود. توصیه من به همه همسایه‌ها این است که حتماً از این فرصت استفاده کنند.

نصب پنل از سوی ادارات

شهرام ملایی هژروندی، مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان خوزستان نیز در گفتگو با خبرنگار مهر از احداث یک نیروگاه در این اداره کل خبر داد. وی توضیح داد: این نیروگاه بزرگ‌ترین نیروگاه در حوزه انرژی‌های پاک در بین ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای است. ما این پروژه را نه فقط برای تأمین برق مصرفی که به عنوان یک کارگاه آموزشی زنده برای هنرجویان طراحی کرده‌ایم. ملایی هژروندی تصریح کرد: هنرجویان در این مرکز با نحوه نصب، نگهداری و عیب‌یابی سامانه‌های خورشیدی آشنا می‌شوند. هدف ما تربیت نیروی متخصص برای بازاری است که سال به سال گسترش می‌یابد. پیش‌بینی می‌کنیم تا سه سال آینده هزاران فرصت شغلی در حوزه انرژی خورشیدی در خوزستان ایجاد شود که نیروی ماهر آن کمبود اصلی است.

کمک نیروگاه‌های خانگی به شبکه برق

علی صمدی، کارشناس ارشد برق با سال‌ها تجربه در صنعت انرژی در گفتگو با خبرنگار مهر به تحلیل فنی و اقتصادی این طرح پرداخت.

وی گفت: نیروگاه‌های خورشیدی با توجه به اینکه در زمان پیک شبکه که اوج مصرف است بیشترین تولید را دارند، می‌تواند در پیک‌سازی شبکه کمک کند. این همزمانی حداکثر تولید با حداکثر مصرف، یک موهبت مهندسی است که در هیچ نیروگاه دیگری دیده نمی‌شود.

صمدی با اشاره به مشوق‌های جذاب خرید تضمینی برقی افزود: کیلووات ساعتی که مشترک از شبکه برق می‌گیرد حدود ۶۳ تومان است و مبلغی که بابت هر کیلووات ساعت تولید از طرف اداره به شهروند پرداخت می‌شود ۷۲۵ تومان. یعنی بیش از ۱۱ برابر نرخ خرید! این

اختلاف قیمت، منطق اقتصادی نصب پنل را برای هر خانواده توجیه‌پذیر می‌کند.

این کارشناس به چالش‌های پیش رو نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: مشکل اصلی در خوزستان راندمان پایین پنل‌ها در روزهای غباری است. باید پژوهشگران به دنبال پنل‌های خودتمیز شونده یا پوشش‌های نانو بروند. همچنین وام‌های ارائه شده هنوز برای اقشار کم‌درآمد سنگین است. اگر اقساط بلندمدت ۱۰ ساله با سود تکریمی شود، انفجار تقاضا را شاهد خواهیم بود.

۵۲ نیروگاه در اهواز

از سوی دیگر علی فراتی مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز در گفتگو با خبرنگار مهر به تشریح وضعیت موجود و برنامه‌های آتی پرداخت.

وی بیان کرد: در استان خوزستان و شرکت توزیع نیروی برق اهواز تاکنون ۵۲ نیروگاه خورشیدی داریم که ۲۳ نیروگاه توسط ادارات و باقی نیز توسط سایر متقاضیان احداث شده است. استقبال صنایع و کشاورزان نیز رو به افزایش است.

فراتی با اشاره به آینده‌های روشن برای این حوزه گفت: برای ۲۱ نیروگاه دیگر برنامه‌ریزی صورت گرفته که ظرفیت آنها حدود ۸۰ مگاوات تولید برق است. مجموع اینها ما را به هدف ۱۵۰ مگاوات تا پایان سال نزدیک می‌کند. خوزستان با میانگین ۳۰۰ روز آفتابی در سال، مستعدترین استان برای سرمایه‌گذاری در انرژی خورشیدی است و ما موظفیم بستر خرید تضمینی و انشعاب را تسهیل کنیم.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز در پاسخ به این پرسش که چرا با وجود این ظرفیت بی‌نظیر، هنوز شمار نیروگاه‌های خانگی کم است، توضیح داد: هزینه اولیه بالا مهم‌ترین مانع است. با وجود تسهیلات، یک سامانه ۵ کیلوواتی حدود ۱۵۰ میلیون تومان هزینه دارد که برای بسیاری از خانواده‌ها سنگین است. همچنین فرهنگ‌سازی گسترده‌ای لازم است تا مردم بدانند این سرمایه‌گذاری به مراتب بهتر از خرید خودرو یا مسکن دوم است.

بهره‌مندی از انرژی خورشیدی افزون بر صرفه اقتصادی، ابعاد زیست‌محیطی و اخلاقی مهمی نیز دارد. کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی به معنای کاهش مستقیم آلایندگی‌های کربنی و گازهای گلخانه‌ای است؛ همان عواملی که خوزستان را در فصول گرم سال با پدیده گردوغبار و آلودگی هوا دست‌به‌گیران کرده‌اند. هر مگاوات برق خورشیدی، سسالانه از انتشار صدها تن دی‌اکسید کربن جلوگیری می‌کند.

کارشناسان معتقدند اگر نرخ خرید تضمینی ۷۲۵ تومانی برای هر کیلووات ساعت حداقل برای پنج سال پایدار بماند و فرآیند دریافت مجوزها از چند ماه به چند هفته کاهش یابد، هدف ۱۵۰ مگاوات نه تنها محقق که پشت سر گذاشته خواهد شد. تجربه کشورهای پیشرو نشان می‌دهد که نقطه جهش زمانی رخ می‌دهد که سرمایه‌گذاری خورشیدی برای مردم عادی، ساده‌تر و سودآورتر از هر سرمایه‌گذاری دیگری شود. خوزستان با آفتاب بی‌دریغ خود، همه برگ‌های برنده را در اختیار دارد. در فرجام این روایت باید گفت خوزستان با تکیه بر میانگین ۳۰۰ روز آفتابی، دارنده ثروتی خفته است که بیداری آن با دانش و سرمایه‌گذاری گره خورده است. امروز ۵۲ نیروگاه خورشیدی و درآمد ماهانه چندین میلیون تومانی برای یک خانواده عادی، تنها نوبدبخش شروعی کوچک است. آینده از آن دیاری خواهد بود که نور خورشید را نه تهدیدی که فرصتی برای تولید، اشتغال و پایداری زیست‌محیطی تعریف کند.

از ادارات پیشگام گرفته تا شهروندانی که پنل بر بام خانه خود نصب کرده‌اند، همگی در حال ساختن الگویی جدید از زندگی در اقلیم گرم خوزستان هستند اما تا رسیدن به افق ۱۵۰ مگاواتی و فراتر از آن، مسیر هموار نشده باقی است. موانعی چون هزینه اولیه بالا، گردوغبار و شبکه توزیع کهنه، با عزم ملی و مشارکت همگانی قابل فتح هستند. شاید چند سال دیگر، وقتی چراغ هر خانه در گرمای سوزان تابستان بی‌دغدغه روشن بماند، به یاد بیاوریم که این تحول از امروز و با همین پنل‌های کوچک روی بام‌ها آغاز شد.